DEO OPTIMO MAXIMO
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.



QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigeſimâ menſis Novembris, anno Domini M. DCC. LXXVII.

M. DEODATO JEANROY, è Regiâ Societate Medicâ Pariſienſi pro Epidemiis iuſtitutâ, Bibliothecæ Facultatis Præfecto deſignato, Doctore Medico, Præſide.

An Remediorum, etiam Empiricorum, adhibitio dogmatica? ×

I.



UO primùm tempore morbis conflictati doluêre mortales, eo primùm medicinam malis quæſiêre. His in rerum anguſtiis, vel qui dolentes ſocios miſerabantur, vel ipſi ægrotantes, ſanitatis deſiderio compulſi, ad ea primò confugêre, quibus mala miteſcere poſſe natura ipſa quaſi ſponte indicabat. Primis ſucceſſibus ſpes crevit, novaque auſi ſunt experiri. Montes, arva, lacuſtres oræ amplam tentaminibus ſegetem ſufficiebant. Si quæ feliciùs ceſſerant, notata ſedulò, curioſè aſſervabantur. Hi fuêre primi Medicinæ codices. Tunc autem omnis in obſervatione ſita res erat. Senſim, tùm ex analogiâ ſimilium, tùm ex naturæ intuitu jacta ſunt ratiocinii fundamenta; cujus neceſſitatem etiam arguebant mixta ſucceſſibus infortunia.

Igitur initio inſtitutæ primariæ morborum claſſes, prout variè ſeſe antè oculos ferebant ſymptomata. Ac primò omnes illi qui aucto motu maximâque ſymptomatum violentiâ ſe efferebant, diſtincti omninò fuerunt ab illis, qui corpus tacitè & lentâ labe depaſcuntur. Altera diviſio eorum fuit, qui nullibi fixi, totam lædunt œconomiam, ab iis qui alicui parti peculiariter inhæreſcunt. Primi *totius ſubſtantiæ* morbi vocati ſunt. Deindè accuratior obſervatio diſcrimina nova poſuit.

Viſum autem in plurimis, poſtquam ſymptomata ad violentiæ faſtigium pervenerant, derepentè, in ſummâ deſperatione, morbum (quaſi corporis viribus intùs debellaretur) per vias anteà occluſas, dein ſubito reſeratas impetu, diffluxiſſe. Indè prima, & materiei, & naturæ agentis, & criſeos in morbis idea nata eſt. Jamque ars, naturæ obſequens, monſtratas vias certiori greſſu capeſſebat. Verùm exorto contagio, miſeros latè ſtravit peſtis, totam corrumpens humorum maſſam. Ex naturæ conatibus novas vires dùm ſumeret illa, ipſiſque ſub

remediis cresceret potiùs; divinitùs accidisse credebatur. Igitur id quod ratiocinium omne superabat, precibus victimisque depellendum putabant. Sic, dùm quædam attigisse ratio videbatur, alia ipsius acumen omninò fugiebant, meliori fortunæ relinquenda.

Remedia quoque, ut singulis indicationibus medebantur, ità in classes digesta fuere. Indè in acerrimis cruciatibus, ubi tensa duraque omnia, prima constituta est anodynorum laxantium & emollientium classis. Deindè quæ stimulo salubri & halitu vivifico animos restituere & languentem vitam revocare videbantur, in cardiacorum classe habita sunt. Accessere deindè illa quæ subducunt alvum, cutem reserant, movent urinam, seu ratio dederit, seu forte objecta fuerint. Sic demùm, hinc alterantibus, indè evacuantibus res gesta. Potuitque ars naturam sequi, ipsam æmulari; aliquandò est ausa prævertere, & modò effrænam temperare, modò excitare inertem, modò datâ occasione nocivas particulas extrò propellere. Verùm ut inter morbos quidam, veluti portentosi, ingenii captum excesserant; sic & in medicamentis talia identidem sese offerebant, quorum actio subita, prodigiique instar, inimicos motus compescere poterat. Ea, ut minùs intellecta, ità, quasi cælitùs missa, inter divûm munera relata sunt. Hæc ideò, quorum recordatio minùs à judicio pendebat, altiùs medicorum memoriæ imprimi debuere; dùm cætera, solius ope ratiocinii, in ipsâ indicatione faciliùs suggerebantur.

Indè primùm orta distinctio remedia inter *Dogmatica & Empirica.* illorum actio evidens est, & adhibentur ubi ipsa ratio suadet, rerumque natura indicat. Contrà Empiricorum actio latet, & omnis eorum indicatio ex solâ experimentorum fide ducitur. Hæc tamen ita intelligenda distinctio est, ut, etiam empirica remedia, non nisi cum ratiocinio & à dogmaticis medicis debeant adhiberi.

I I.

QUÆCUMQUE corpori nostro ingesta, ejus actioni ità resistunt, ut ipsum immutare valeant, ea medicamentorum numero possunt ascribi. Talia enim, ritè applicata, corpus ægrotum mutando sanare queunt. Omnis igitur actio medicamenti, in utili mutatione consistit. Hæc pendet autem necessariò, hinc à medicamenti mutantis naturâ, indè à corporis quod mutatur constitutione & vi indesinenter actuosâ.

Naturam medicamentorum noscimus, vel per qualitates varias quibus illa sensus nostros afficiunt, vel per ipsam eorum analysim, modò sine magnâ partium alteratione instituatur. Sensibus primùm obvii sunt sapor & odor. Sapore distinguuntur à dulcibus acria, amara, salina, astringentia, acida, nauseabunda. Ex his enim cognoscimus esse aliquod ex principiis quod supereminea t; & istud medicamentosum est. Namque, ut ait Hippocrates, *quodcumque eminet & per se existit, corpus à præsenti statu dimovet.* Odores prætereà arguunt subtilitatem partium, multisque notantur differentiis; imò & in his ipsis plurima cum saporibus analogia deprehenditur. Demùm si varia medicamentorum principia

per analyſim explices, ſeſe offerent mucoſæ, oleoſæ, reſinoſæ, ſalinæ, terreæ partes; quæ ſi minùs emineant, & intimè fuerint unitæ, videntur conſtituere partem illam vegetabilium ſuccorum, adeò utilem, quam vocant ſaponaceam. Ulteriùs progredi vetat compoſitio corporum ſubtilior, in quâ plurima certè latent, quæ ſenſus noſtri dignoſcere nequeunt.

Ex ſimili principiorum & qualitatum varietate oritur corporis humani conſtitutio. Cui accedit ipſe conditionis morboſæ ſtatus, & actionis vis irrequieta. Horum quidem generalia phænomena conſpicere atque obſervare datur, ſed multa oculorum aciem fugiunt, altiùs abſcondita. Ea autem quæ evidentia ſunt, referuntur ad fluidorum principia & compoſitiones, ad ſolidorum ſtructuram organicam, ad ſenſibilitatis & mobilitatis leges, ad partium & humorum peculiares analogias, demùm ad horum omnium ſyſtema in œconomiâ corporis & ordine functionum.

His igitur poſitis, dùm medicamenta corpori ingeruntur, & eorum vis intenditur per corporis *actuoſitatem*, multi ſe produnt effectus. Quicumque ſint, alii ad determinatam mutationem evidentemque agendi modum reduci queunt; & conſtituunt proprietates certas, quæ rationalibus indicationibus reſpondent, & ideò vocantur *dogmaticæ*. Alii verò, cùm ad nullam diſtinctam actionis claſſem videantur pertinere, tribuuntur aliis proprietatibus, quas dicimus *empiricas*.

Proprietates *dogmaticæ*, vel à demonſtratis principiis & ſenſibili naturâ manifeſtò pendent, vel ad ignotas & altiùs reconditas corporum conditiones referuntur. Qualitates enim corporum ſenſibiles proprios addictoſque ſibi ſecum ducunt effectus. Sic amara tonicam, acria irritantem & attenuantem vim poſſident; ſic ſalina ſtimulant & incidunt, ſolvunt ſaponacea; ſic volatilia altè penetrantia nervis addunt ſtimulos efficaces; & quæ ex ipſis magis adhæreſcunt, agunt quoque pertinaciùs, quæ verò faciliùs difflantur, fugaci donantur efficaciâ. Quin etiam, ab iiſdem ſenſibilibus medicamenti qualitatibus, pendent quædam cum certis corporis noſtri partibus analogiæ. Sic canales hepatici maximè aperiuntur ſaponaceis & amaris, renales ſalinis, perſpirationii ſulphureis, &c. neque à dogmaticis verè abludunt, etiamſi inter empiricas proprietates à pluribus numerentur, vis antimoniatorum attenuans, mercurialium colliquans, incidens Ipecacuanhæ, & quorumdam remediorum actiones in mucum & lympham, qui ab ipſis inciduntur, funduntur, liquantur, reſolvuntur. Quamvis enim cum principiis medicamentorum ſenſibilibus nullâ conjungi analogiâ videantur, mutationem nihilominùs manifeſtam exerunt, &, etiam omni ſepoſitâ morbi alicujus peculiaris ideâ, generali & rationali indicationi omninò reſpondent.

At medicamentorum actiones *empiricæ* ab his longè diſtant. Quidquid enim excogitaverint ingenioſi viri, nulla certè oritur quæ intelligi adhùc potuerit mutatio, ex vi febrifugâ Kinæ, nullus in eâ noſcitur determinatus agendi modus: nec animo concipi poteſt aut ullatenùs definiri virtus Ipecacuanhæ antidyſenterica, non antivenerea Mercurii proprietas, non ipſa ſpecifica ad ſcorbutum debellandum cruci-

ferarum plantarum potentia. Quis etiam dicet, quænam ſit illa analogiæ vis, quâ aloëtica adeò ſpecificè, & cum quâdam veluti neceſſitate implent hæmorroïdales venas? In his igitur effectibus actio medicamenti mutans latet prorſùs, neque ullo modò aut demonſtrari, aut determinari poteſt.

Verùm non unicus virtutum medicinalium ordo in ſingulis remediis obſervatur. Eadem enim plures ſimul exerunt effectus. Ex his variè inter ſe compoſitis oritur ſuus cuique medicamento proprietatum apparatus, quod in empiricis non minùs quàm in aliis evidenter patet. Undè non ſimplex eorum actio, ſed dogmaticis & empiricis proprietatibus mixta. Quarum omnium conſideratio neceſſaria eſt, tùm ut omnis eorum virtus cognoſcatur, tùm ut habeatur ex iis plenior indicatio.

III.

ACTIONES in empiricis medicamentis varias & multiplices faciunt; ipſorum remediorum compoſitio multiplex; ægrotantium maximè variabilis indoles, conditio, ſtatus; tùm etiam ipſa natura, periodicè ſemper ſtatiſque temporibus agens.

Namque ſeorſim jam conſideratæ proprietates corporum tùm dogmaticæ, tùm empiricæ, unà tamen collectæ atque intimè unitæ reperiuntur in iiſdem ſubſtantiis. Kina febrifuga & peculiari modo antiſeptica, donatur etiam qualitatibus ſenſibilibus, naturâ evidenti, & proprietatibus certis atque æſtimatis. Principia enim habet partem reſinoſo-extractivam amaram & craſſiorem, non nihil etiam aſtringentis terræ. Indè eſt aſtringens, ſtimulans, tonica, ſtomachica. Ipecacuanha ſcatet parte extracto-reſinosâ, acri: undè, præter antidyſentericam virtutem, ſtimulans quoque eſt, & majori doſi emeſim, minori catharſim excitat, minimâ lympham attenuat, & incidit mucoſos humores. Antiſcorbutica, acria, tenuia, volatilia, habent ſuccum tenuem, ſaponaceum; lympham attenuant, decompoſitas humorum partes attenuando reſolvunt, ſed ſpecificè decompoſitioni ſcorbuticæ medentur. Mercurius antivenereus & ſialagogus, dividit, attenuat, colliquat humores lymphaticos, nervos ſtimulat, irritat, ſpaſmos & tremores parit.

Ut autem ex ipſâ medicamentorum compoſitione naſcitur proprietatum conjunctarum numerus, ità ex corporum differentiis mira indicationum varietas. Multùm enim difficultatis & impedimenti afferunt morbus ipſe, ægri temperamentum & ſexus, variarum partium major minorve debilitas, tùm etiam multa quæ morbum complicant. Nam præter heterogeneas impuritates, notum eſt quantùm apud nos poſſit & nervorum irritabilitas maxima, & ſentinæ primarum viarum ſemper ferè conjuncta complicatio. Quartana iners corpori inhærens cachectico, quàm differt à tertianâ calidiori! Quantùm tertiana autumnalis à vernali diſcrepat! & ſi intermittentes cum protractis remittentibus, vel cum bilioſis periodicè exacerbatis conferas; quàm variæ indicationes cum illâ intermiſſionis periodicæ indicatione conjungentur! Neminem latet quanta in dyſenteriis varietas adſit, quàm differat ſcorbutus à ſcorbuto. Præthereà non certè idem

est si mollis fœmina, aut vir robustus, si rigidus senex, aut validus juvenis, aut imbellis puer laborent febri vel dysenteriâ. Nec tenue facessunt negotium pulmo debilis, ventriculus ægrè ingesta ferens, aut aliarum partium conjuncta morbis ægritudo. At nulla mala tristiores medico parant ærumnas, quàm nervosi affectus, in delicatioribus adeò frequentes, quàm saburra primarum viarum, quæ maligna suppeditans venis miasmata, assiduâque peste humores inficiens, turbat coctionem, protrahitque morbum.

Indicationem ex morbo & accidentibus desumptam variè moderatur temporum observatio. Certum enim spatium in agendo sibi poscit natura. Gradatim namque operatur, neque confundi possunt cruditatis, laboris & coctionis stadia. Dabunt enim occasionem, novosque sufficient indicationum fontes fluidorum mobilitas vel turgescentia; erethismi, aut pronæ in erethismum sensibilitatis gradus; cruditatis & coctionis signa; demùm in his omnibus actionis naturalis ductus & periodus. Agere enim validiùs non possumus, ubi stricta sunt spasmo solida, erethismo concluduntur & coërcentur humores. Moveri verò nequeunt, nisi quæ fluxilia facta sunt, aut cocta, aut spontè exeuntia; & ea, non nisi convenienti tempore & per loca convenientia.

Adeòque in tantâ rerum varietate, quam non solùm implicat medicamentorum & corporis conditio multiplex, sed auget etiam naturæ agentis observatio, patet quantùm ratiocinii in ipsâ empiricorum adhibitione requiratur, tùm ad deligenda remedia, tùm ad occasionem arripiendam.

I V.

IGITUR Medicus, quæcumque sit empiricorum remediorum vis atque potentia, nihilominùs ipsorum proprietates singulas æstimare & ratiocinando perpendere, indicationes è corpore ægrotante omnes colligere atque conferre, demùm naturæ tempora viasque observare atque explorare debet. Sive enim talem constituamus morbum, in quo nulla sit ab accidentium concursu, ab ægri temperie aliisve circumstantiis complicatio, undè empirici remedii indicatio mutari posset aut imminui; sive ea simul admittamus ex quibus in morbis varietas atque inconstantia oriuntur, manet eadem ratiocinii necessitas & legum dogmaticarum applicatio.

Febres intermittentes initio quidem daretur sæpè compescere, si larga kinæ dosis à primis diebus exhiberetur. Verùm refusa in sanguinem inimica materies intrà corpus viveret & visceribus variis non eluendam cum pessimo infarctu labem imprimeret. Scilicet nulla est vera absque coctione curatio; nulla coctio sine naturæ actione. Igitur expectandum donec, ut ait Sydenham, se ipsa suo marte febris protriverit. Prætereà cùm repetitis accessibus impleatur coctionis munus & excretio perficiatur, non est illicò atque uno ictu compescenda febris actio, sed lenienda sensim, servatâque canalium libertate retundenda. Ideò primò solis aperientibus usi, post aliquot accessus, ad laxantia amaris tonicisque juncta descendunt Medici, sextoque circiter excedente paroxysmo, kinam laxantibus & aperientibus mixtam, sensim legitimâ dosi exhibent. Sic enim paulatim ingressa corpus, humores penitùs

imbuit, vimque omnem sortita, certiùs & tutiùs febriles debellat motus, quàm si ipsum paroxysmum subitâ actione consopiret. Verùm non eadem semper est morbi facies. Namque alibi lentam viscosamque naturam nacta febris, quartanam pertinaciorem efficit; alibi effervescentem secuta bilem, ardentium naturam affectat, duplex, magna, fervida. Conditionem quoque ægri mutant multa accidentia. Nam sæpè debiliori pulmoni inimica timetur kina; sæpè nervos delicatiores irritat nimis; aut in multâ primarum viarum saburrâ, evacuationes sistit astringens nimiùm; vel obstructi, ut solet, hepatis nondùm apertos canales infarcit magis atque obstipat. Indè tot variæ præparationes inventæ, in quibus cum demulcentibus, antispasmodicis, refrigerantibus, attenuantibus, aperientibus & catharticis juncta kina certior & novis proprietatibus dives exhibetur. Quin etiam aliquandò prodest, ut in vernalibus, nulla præter diluentes succos adhibuisse medicamina, & plenum utili brevìque exspiraturæ effervescentiæ spatium reliquisse.

Specifica in dysenteriis Ipecacuanha multas requirit temporum, morbi, accidentium considerationes. Primis enim temporibus ipsius usum prohibet magna intestinorum irritatio, interiorisque tunicæ nimia phlogosis. Novis enim stimulis percita, inflammaretur penitùs, præcipitemque Medici imprudentiam ægrotus capite lueret. Igitur tractato per lenientia primùm & antiphlogistica morbo, ubi calor paulùm deferbuit, neque tantus est irritandi metus, vomitus primò ipecacuanhâ concitatur, quò sursùm revocando tardetur impetus materiei ruentis ad inferiora rapidiùs, nimiaque peristaltici motûs minuatur celeritas. Dein parcâ dosi alterans facta brasiliensis radix, atque etiam narcoticis juncta, utili consortio benignior, nocituras destruit morbi reliquias. At istud præcipuè catarrhali dysenteriæ convenit, ob materiei indolem. Neque enim adeò aut putridæ, aut castrensi opitulatur. Minimè verò omnium dysenteriis symptomaticis, quales sunt illæ quæ à biliosæ aut acris saburræ, aut melancholici humoris transitu accidit. Sæpè etiam, ubi laxioribus factis intestinis, sola morbum trahit inertia, feliciter præferuntur tonica astringenti virtute donata, ut cortex Simarouba, ut Codaga-pala, ut laudata Gaubio radix *Rui - Lopez*.

At inter varia specifica maximam meretur attentionem Mercurii actio, & in ejus usu plurimùm sæpè peccatur. Præcipuè verò cautelarum necessitas oritur ab ejus vi irritante, nervosque peculiariter afficiente. Fœmina debilis, tristi veneno infectis humoribus, cachectica, irritabilis, anhelo pulmone & in hæmoptysim prono, quâ ratione colliquantem mercurii vim feret? Liquantur humores, auctis excretionibus extenuatur corpus, ruptisque canalibus fertur è pulmone sanguis, & omnia membra agitat lethalis sæpè convulsio. Quàm necesse est temperare doses, corrigere malam medicamenti vim, tùm demulcentibus, tùm antispasmodicis, evacuationum copiam moderari & earum impetum reprimere; delegisse etiam frictioni locum non inutile est. Initio igitur præparandum corpus, ut sanitati accedens quàm proximè, levissimis & aperientibus turgens decoctis, patentibus canalibus, motibus compositis, levi & eupepto sustentatum cibo, medicamentum

& liberiùs admittat, & ferat faciliùs. His itaque præhabitis, medicamento forma, vis, ſpatiumque deligenda ſunt. Quàm ſalia mercurialia, imprimiſque difficilis adeò & plenus periculi ſublimatus corroſivus, metuantur in pulmonis & ventriculi debilitate; quantùm frictio incommodi pariat; quàm difficilis fumigatio; quàm infidæ cum corrigentibus præparationes; quantùm ſit modò antiſpaſmodicis, modò demulcentibus, modò tonicis dimicandum; omnia unà conſideranda ſunt. Deindè agitandum nùm ad ſalivationem ducenda res, nùm per inteſtina meliùs conveniat, nùm mercurium intrà vaſa præſtet conſiſtere. Nec minorem requirunt ſagacitatem & durationis & intervallorum determinatio.

Neminem latet quanta morbi varietas, acre medici poſcat judicium in curando ſcorbuto: quàm differant varii ſcorbuti gradus, quàm variæ ejus illudant ſpecies. Novimus enim quàm diverſis utendum ſit, & quàm diverſè, in ſcorbuto acido, muriatico, putrido. Quanta ſit adhibendorum differentia in eodem ineunte, confirmato, peſſimo. Namque initio ſoli ferè vegetabiles ſucci, etiam molliorum plantarum, ſufficiunt & vi ſaponaceâ curam implent. Deindè fortiora requiruntur; & pro varietate, ſucci acres, volatiles, amari, acidi, vina ex his confecta. Ultimò quæcumque maximè expedita adhibenda ſunt: ſive ſint acida, ſive alkalina aut ammoniacalia; *aër* ipſe *fixus*, ut vocatur, & eo turgens in ipſâ fermentatione liquor, qui etiam nuper præcavendo in navibus ſcorbuto maximè idoneus inventus eſt *. Ea autem omnia vix moderatè danda. Quin & ubi ceſſit maxima mali labes, ſenſim à fortioribus ad leniora, cura cum recedente morbo deducenda eſt.

V.

AT vereor ne quis in his, aut empiricis nos credat propiores, quàm deceret doctrinam profitentes hippocraticam, aut contrà nimis ratiocinio tribuiſſe, minùs verò quàm neceſſe eſt experientiam fuiſſe ſecutos arbitretur. Utriuſque enim criminis culpam à propoſitâ theſi æqualiter removere ſtuduerimus. Experientiâ ſcilicet docemur. Hujus ope inaudita & incognita quotidiè ſe produnt, quæ nec detegere, nec prævidere potuit ratiocinium. Ars ab experimento nata, hujus acceſſione crevit, adolevit, & olim forſan eo perficietur. Verùm ſi denegetur ipſi judicium & omnem medicinam in ſolâ rerum præteritarum *anamneſi* conſiſtere velimus, quantùm ubique aderit cæcitatis atque inconſtantiæ! Iter monſtratum dùm calcat ille, qui ſe empiricæ anguſtiis obſtrinxit, quàm multos ad ſcopulos alliditur! Adeò mutabilis eſt hominum conſtitutio! Tàm multiplex eſſe poteſt cauſarum ſæpè oppoſitarum numerus! tanta ſe fert ultrò accidentium varietas! tàm magna rerum externarum, non ſolùm in ſenſus noſtros, ſed in intimos etiam machinæ motus exeritur, eaque tam variabilis potentia! Quomodò igitur dignoſcet ille, quid tempori, quid ætati, quid naturæ dandum ſit, quid conſuetudini? Quandonam tumultuantes motus diſcet componere, detectâ cauſâ? Nec enim aut impetuoſas vires reprimere, aut recreare ſufflaminatas, aut eas halitu maligno

* Talem uſum *aeris fixi* præcavendæ potiùs quàm curandæ ſcorbuticæ lui commodum expertus eſt *James Cook*, in eo, quod nuper conſcripſit, itinere versùs auſtralem polum.

oppressas expedire poterit, aut ullâ ratione justis habenis actionem naturæ moderari. Igitur experimentum experimento junxisse non satis est, nisi accedat omnium inter se mutua collatio, undè & leges naturæ detegantur, & ejus differentiæ distingui possint, & ratiocinii fundamenta certa atque inconcussa consistant. Experimentum enim fallax, & in occasione præcipiti judicium difficile est, verùm & ab experimento facilius judicium, & à judicio experimentum certius oritur. Prætereà, etiamsi hodiernis temporibus multa explanata fuerint naturæ arcana, ignota veteribus, undè ditior nunc facta est medicina; hæc tamen iisdem semper innixa legibus principiisque ab initio claruit. Talem Hippocrates acceptam coluit, auxit, & in scriptis aureis posterorum memoriæ primus consecravit. Talem coluere deindè illustres viri, quicumque in republicâ medicâ maximè claruerunt. Immeritò scilicet plurimi ex empiricis gloriantur, se authorem habere Hippocratem, alterumque artis principem Sydenham. Præter cætera dogmaticæ doctrinæ elementa quæ in Hippocratis scriptis ubique reperiuntur, omnium ætatum admirationem meruere illa, quæ de hellebororum usu tradit, dogmata immortalia. Ex his intelligimus quid valeat in medendo ratiocinium, quantùm ex ejus cum experientiâ conjunctione, accedat ægrotantibus utilitatis, arti certitudinis & honoris. Iisdem certè ductus principiis Sydenham, non mediocre rationalis medicinæ specimen in ipsâ kinæ in intermittentibus adhibitione suppeditat. Naturæ enim sedulus ille observator tantâ cum prudentiâ, ne dicam adeò meticulosè, febrifugum corticem adhibet, ut etiam ex ejus scriptis, quem ità temerè empiricum vocant, concludere liceat

Ergo remediorum, etiam empiricorum, adhibitio dogmatica.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Ludovicus-Carolus-Henricus MACQUART.	*M. Claudius-Antonius* CAILLE, *è Societate Medicâ Edimburgensi, è Regiâ Societate Medicâ Parisiensi pro Epidemiis institutâ.*	*M. Anna-Carolus* LORRY.
M. Joannes-Franciscus-Jacobus ROUSSILLE DE CHAMSERU, *è Regiâ Societate Medicâ Parisiensi pro Epidemiis institutâ.*	*M. Philippus-Alexander* BACHER.	*M. Bernardus-Nicolaus* BERTRAND.
M. Sanctus-Ludovicus GUINDANT, *è Regiâ Scientiarum Societate Monspeliensi.*	*M. Claudius-Andræas* GOUBELLY, *Chirurgiæ Latino idiomate Professor.*	*M. Stephanus-Ludovicus* GEOFFROY, *Regi à Consiliis & Secretis, è Regiâ Societate Medicâ pro Epidemiis institutâ; Societatis Botanicæ Florentinæ, necnon Patrioticæ Stokolmiensis Socius.*

Proponebat Parisiis JOANNES-NATALIS HALLE, Parisinus, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, Theseos Autor, A. R. S. H. 1777.

A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1777.